

Berichten

Nieuws van het Noordbrabants Museum

Aanwinst schilderij Bogaerts

Jan Bogaerts was een Bossche schilder die, hoewel hij veertig jaar van zijn leven in Wassenaar heeft doorgebracht, nauw met zijn geboortestad verbonden bleef. Hij is vooral bekend geworden door zijn verfijnde stilleven met alledaagse of exotische voorwerpen. Ook maakte hij deftige portretten van de gezeten Bossche burgerij. In zijn afkeer van de moderne kunststromingen en zijn keuze voor een fijnzinnig realisme ademt zijn werk een intieme, nostalgische sfeer. Voor dit schilderij liet Bogaerts zich inspireren door het Oranjebolwerk aan de Zuidwal van 's-Hertogenbosch. De rest van het landschap met kasteel is gefingeerd. Het schilderij doet met zijn serene en weemoedige sfeer denken aan Bogaerts' droomlandschappen uit zijn vroege periode. Toen werd hij beïnvloed door het symbolistische werk van zijn leermeester Antoon van Welie, die omstreeks 1900 in Vught en

's-Hertogenbosch werkte. Een tweede belangrijke invloed op zijn werk was de geestelijke verwantschap die Bogaerts voelde met zijn nicht, de schrijfster Marie Koenen en haar liefde voor de Limburgse kastelen.■

Jan Bogaerts ('s-Hertogenbosch
1878-1962 Wassenaar)
De stadswal van 's-Hertogenbosch,
1925
Olieverf op doek, 50,2 x 70,3 cm

schillende tritsen gecombineerd: twee Joodse heldinnen met één Romeinse.

Onduidelijk blijft voorts nog of dit gebeurd is met een diepere bedoeling. Die vraag dringt zich temeer op, omdat er meer kunnen bekend zijn die precies dezelfde combinatie tonen. De parallellen in het Rijksmuseum, in het Louvre en in het Hetjens-Museum te Düsseldorf zijn zelfs allemaal toe te schrijven aan de werkplaats van Jan Emens. De afbeeldingen erop verschillen weliswaar in detail en jaartal, maar zullen toch steeds gemaakt zijn met dezelfde gravures als voorbeeld. Blijft het waarom van de combinatie onbekend, geliefd was ze zeker. Men kan zich goed voorstellen dat deze kan – die waarschijnlijk op tafel heeft gestaan om de bakers van de gasten te vullen – een duidelijke boodschap heeft uitgedragen. Een boodschap die in dit geval gericht was aan burgerman en vooral vrouw. Want een laatste facet van deze afbeeldingen is, dat ze blijkbaar in de loop van de 16e eeuw toepassing vonden in het burgermilieu, waar aan het begin van de eeuw afbeeldingen van deugdzaame vrouwen nog vooral in de vorm van schilderijen voorbehouden waren aan hofkringen en de aristocratie. De verspreiding van het cultuurgood over ook andere lagen van de bevolking kan direct worden verklaard uit de toepassing van de drukkunst. Door middel van de eerder genoemde gravures werden de beelden op grote schaal verspreid. In zekere zin kan men zeggen dat de beeldcultuur van onze tijd daar begonnen is!

Nieuws van het Stadsarchief

Aanwinsten

- Stichting Kunstzinnige Vorming, fotoalbums en lesmateriaal, ca. 1970–2007, 2,5 m
- Archief van het rooms katholiek armenweeshuis, aanvulling, 1940–2000, 0,1 m
- Collectie Hulshof (documentatie over o.a. politiebond Sint-Michaël en de klapproosdag), 1940–1980, 0,05 m
- Archief afdeling 's-Hertogenbosch van de Gereformeerde Bond in de Protestantse kerk in Nederland, 1902–2000, 0,25 m (Openbaarheid beperkt)
- Collectie Dobbelsteen, metaalfabriek Rouppe van der Voort (MRV), 1956–1979, 0,35 m
- Een duizendtal ansichten en negatieven gemaakt voor de firma Jospé, 20e eeuw (Den Bosch en Rosmalen)
- DVD met kleurenfilms van bejaardencentrum Zuiderschans met onder andere de viering van het tienjarig bestaan, diploma-uitreiking, dansavonden en kienwedstrijden (geschenk van mevrouw Sierig uit 's-Hertogenbosch)

- Een prent van Kropp: 'In de Boerenmouw' met het gezicht op de Sint-Janskathedraal (ontvangen van de heer M. v. Vroonhoven uit Rheden)
- DVD van de Stadsbibliotheek met zo'n vijfhonderd interieurfoto's van mei/juli 2005
- Een serie foto's van de Grootte Wielen in Rosmalen van personeel van het Stadsarchief gemaakt tijdens hun personeelsdag, 2007
- Diverse materialen ontvangen in het kader van 'De Wijkreiziger'

Kwartetspel De Tijdreiziger

Tijdens de *Avond van de Geschiedenis* is het Bossche geschiedenis-kaartspel met als thema 'straten en pleinen' gepresenteerd. De uitgave was een groot succes want al snel moest er een tweede druk worden vervaardigd. Het kaartspel is voor €4,50 verkrijgbaar bij het Stadsarchief, boekhandels Heinen en Van Rooij-Krijnen (Helftheuvel), alsmede bij het Kringhuis van de Kring Vrienden (Lombardje) en het vvv-kantoor.

Het kwartet 'Dorpskerken'.

Promotie Aart Vos

Op vrijdag 14 december heeft Aart Vos, medewerker van het Stadsarchief en hoofdredacteur van *Bosche Bladen*, zijn proefschrift *Burgers, broeders en bazen. Het maatschappelijk middenveld van 's-Hertogenbosch in de zeventiende en achttiende eeuw* verdedigd en is hij gepromoveerd tot doctor in de letteren. Promotor was prof.dr. Maarten Prak. Het proefschrift is uitgegeven door Verloren te Hilversum en voor €29,95 verkrijgbaar bij het Stadsarchief en in de boekhandel.

Oogst

In 2007 verschenen diverse studies over de geschiedenis van 's-Hertogenbosch of studies waarin 's-Hertogenbosch een belangrijke rol vervult. Het leek de Brabantse Regionale Geschiedbeoefening en het Stadsarchief 's-Hertogenbosch goed daar extra aandacht aan te schenken. 2007 was een uitzonderlijk vruchtbaar jaar. Peter de Cauwer, Leo Adriaenssen, Elise van Nederveen Meerkerk en Aart Vos hebben inmiddels toegezegd op vrijdag 18 januari over hun studie (het beleg van 1629, gewo-

ne mensen tijdens de Opstand, werken in de textiel in de 17e en 18e eeuw, en het maatschappelijk middenveld in die zelfde periode) te komen vertellen. Over het exacte programma, plaats en tijdstip wordt u via de pers en www.stadsarchief.nl op de hoogte gehouden.

Openingstijden

Het Stadsarchief is gesloten voor publiek en/of telefonisch niet bereikbaar:

- maandag 24 t/m woensdag 26 december (Kerstmis)
- maandag 31 december en dinsdag 1 januari (Nieuwjaar)
- maandag 4 en dinsdag 5 februari (Carnaval)
- maandag 24 maart (Pasen)

Een van de foto's die in het kader van 'De Wijkreiziger' gereproduceerd kon worden.

Van Anneke Heimeriks uit Engelen: kermis op het dorpsplein aldaar, augustus 1964.

Van links naar rechts: Ansje Hoeymans, Petra (op de zwaan) en Jan-Willem Heimeriks.

Nieuws van De Boschboom

Ook voor het jaar 2008 heeft De Boschboom weer een gevarieerd programma in voorbereiding. We starten in januari met de traditionele boerenkoolmaaltijd.

2008 is het jaar waarin De Boschboom veertig jaar bestaat. Vanzelfsprekend zal hieraan de nodige aandacht worden besteed. Om dit jubileum luister bij te zetten heeft De Boschboom een boek in voorbereiding. In het laatste kwartaal van het jaar zal dit in een feestelijke bijeenkomst gepresenteerd worden.

Ook in *Bosche Bladen* zal in de loop van het jaar extra aandacht aan het jubileum worden geschonken.

Voor meer informatie:
Cultuurhistorische vereniging
De Boschboom,
Secretariaat:
Postbus 1360,
5200 BK 's-Hertogenbosch of
www.Boschboom.nl.